

# DOMOVINA

## Oglaš:

za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 30 vinarjev, vradni 120 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popusti.

## Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravištvu „Domovine“ v Ljubljani, Sedna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva o. 18, Tel. 72.

## Naročnina:

En osto „Domovine“ (hkrati na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Poškovna številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

## Zadnje vesti iz Beograda.

V Beogradu se še vedno vleče harmonika. S takimi ciganskimi mešetarji, kot sta Protić in Korošec, se je pač težko pogajati. Že njima seže v roke, da bi se na splošno zahtevo in željo vendarle že enkrat dosegel sporazum, pa ti mešetarja zmakneta roko, požreta že dano besedo in stavita zopet nove zahteve, težje in hujše od prvih. Ko so imela biti pogajanja za sestavo koncentracijske vlade že gotova, vržeta Protić in Korošec na mizo — agrarno reformo, o kateri že naprej vesta, da demokrati ne morejo prav nič odnehati. Pa se še dobe ljudje, ki mečejo vse stranke v parlamentu v en koš in vse skupaj obsojajo, ne vidijo pa, kako velikanski boj bijejo demokratje za poštenost in napredek proti lopovstvu in nazadnjaštvu. Sramota je res velika, da naš prvi parlament ni delazmožen, sramota je, da ne pride država do sporazumne vlade, nepobitno dejstvo pa je, da zadene ta sramota le Protićevo, Koroščevo in Laginjevo stranko, kjer je zbran cvet vse politične nemorale in neiskrenosti. Žal, da bo ljudstvo šele čez leta lahko uvidelo, kako pošten in potreben boj so bili demokratje takrat, ko so hoteli reakcionarci in izkoriščevalci naroda polagati državni napačne in slabe temelje.

Beograd, 10. maja. (Izvir. por. „Domovine“.) Regent Aleksander je sprejel včeraj Milenka Vesnića, ki je poverjen, da sestavi koncentracijski kabinet, ter mu dal striktni nalog, da pospeši pogajanja in brez odloga sestavi kabinet.

Beograd, 10. maja. (Izvir. por.) Včeraj je bil sprejet v avdijenci pri prestolonasledniku gosp. Svetozar Pribičević, s katerim se je regent razgovarjal o političnem položaju.

Beograd, 10. maja. (Izvir. por. „Domovine“.) Včeraj je imel klub „Demokratske zajednice“ sejo, na kateri se je vršila daljša debata o sestavi koncentracijske vlade. Zlasti obširno se je razprav-

ljalo o vprašanju agrarne reforme, ki je v najtesnejši zvezi s sestavo koncentracijske vlade. Klub stoji na stališču, da je izvršenje agrarne reforme in definitivna uravnavanje agrarnih odnosov bistven del narodnega programa osvobodjenja in ujedinjenja. Zato je klub končno odločil, da ne more pristati na to, da bi koncentracijska vlada ukinila sedaj že v veljavi stoječe določbe za izvrševanje agrarne reforme, kakor to zahtevajo radikalci in njihovi zavezniki. (Značilna za klerikalno-slovensko politiko je zopet njihova dvojna politika v agrarnem vprašanju. Klerikalci sklepajo doma na shodih resolucije za agrarno reformo in tudi v tem zmislu agitirajo po časopisju, v Beogradu pa se dr. Korošec istočasno postavlja proti agrarni reformi, podpira konservativnega Protića in njegovo trmoglavost ter onemogočuje sestavo koncentracijskega kabineta, ker zahteva od demokratov v tem principielnem in najvažnejšem vprašanju popusta in odstopa. Od demokratov zahtevati, da naj opuste svoje principielno stališče v agraru, se pravi, od njih zahtevati, da zavrnejo najvažnejšo točko svojega programa ter da izdajo temeljno ljudsko zahtevo, o kateri ni nobene dvoma, da mora biti čimprej rešena, ako hočemo, da pride v državi do reda in miru. Opomba ured.)

Beograd, 10. maja. (Izvir. por. „Domovine“.) Danes dopoldne se vrši seja ministrskega sveta, na kateri bo padla odločitev, kako stališče bo končno zavzela k sestavi koncentracijske vlade parlamentarna zajednica. Na tej seji se bo zlasti razpravljalo o stališču, ki ga naj radikalci, klerikalci in pravaši na koncu konca zavzamejo napram agrarnemu vprašanju. V parlamentarnih krogih kroži vest, da bo vlada storila v današnji seji glede agrara dalekosežne sklepe, katerih namen bo, postaviti bodočo koncentracijsko vladu že pred gotovo dejstvo.

## Korošec-Protić proti agrarni reformi.

V soboto je dr. Vesnić predložil Demokratski Zajednici želje gg. Protića in Korošca glede sestave nove vlade. Predvsem zahtevata za sebe devet ministrskih sedežev, med tem ko bi imeli demokrati z nevtralcii vred, akoravno imajo ti večino, samo osem sedežev. Korošec je mislil, da bodo demokrati to neopravičeno zahtevo zavrnili in da se bo potem reklo: demokrati so razbili koncentracijo, ker so pohlepni po ministrskih sedežih. A demokrati gledajo samo na to, da dobi enkrat država pošteno in močno vladu in so sprejeli ta pogoj. Korošec in Protić sta stavila nadaljnje pogoje, a demokrati so vse sprejeli. Končno sta zahtevala, da se agrarna reforma v nekaterih važnih točkah ne izvrši.

Korošec in Protić sta skoro tri mesece na vladi. Bati se je bilo, da bosta naredbe o agrarni reformi, katere je napravila demokratsko-socialistična vlada, razveljavila, ker je Protić v svojem nastopnem govoru od 3. marca t. l. tako namigoval. Ko se je pa ta reakcionarna vlada ozrla nekoliko okoli sebe ter izpraševala, kakšne politične posledice bi imelo ukinjenje agrarne reforme, se je zbalala ter pustila vse pri starem. Korošec in Protić sta uvidela, da je ves narod z malimi izjemami do dna duše prepričan o pravičnosti agrarne reforme, da mora kmet, ki obdeluje zemljo, uživati neomejeno njene sadove, in

da je skrajno krivično, ako bi mažarski veleposestnik užival sadove kmečkih žuljev tam v ponočnih lokalih Budimpešte. Korošec in Protić sta prav posebno hotela braniti neopravičene interese turskih begov in paš, ki so pred stoletji vzeli našemu kmetu v Bosni polje, hišo, orodje in živino ter ga prisilili, da je kot suženj obdeloval zemljo, ki je bila prej njegova last. Demokratsko-socialistična vlada je napravila konec tej hudi krivici ter vrnila bosanskemu kmetu, kar mu je bilo odvzeto.

Begi in turske paše so pa sedaj pritisnili na Korošca in Protića ter zahtevajo od njiju, ki sta jim prijatelja, da se ta naredba razveljavi ter da bo bosanski kmet tudi nadalje roboval svojemu dosedanjemu gospodu. To bi se tudi izvršilo, ako se ne bi vlada zbalala kmeta, ki je dobil od demokratske vlade zemljo in ki jo že smatra za svojo.

Kako naj bi se begi in paše zadovoljili, ne da bi se radikalci in klerikalci nakopali upravičeno prokletstvo od strani kmetov? Načrt je bil enostaven. Demokrati naj prevzamejo v novi vladi ministrstvo za agrarno reformo in njih minister naj odvzame kmetu zemljo. Demokratska stranka je sprejela vse druge pogoje, tega pogoja pa ne bo nikdar sprejela. Mi bomo vedno za to, da se agrarna reforma mora izvesti in da kmet mora uživati sadove svojih žuljev.

## Zloraba cerkve v politične namene.

(Dopis z dežele.)

Svetovna vojska ni prizanašala ne ljudem, ne živalim, ne mestom, ne vasem, prizanašala ni niti dobrodušnim zavodom, niti cerkvam. Naša obmejna božja pota so tudi občutila grozoto vojske in med drugimi sta bili težko prizadeti božji poti na Sv. Gori pri Gorici in na Sv. Višarjah. Ker je bilo videti, da bodo ta svetišča bolj ali manj razrušena, skrbelo se je, da se rešijo vsaj Marijine podobe, pred katerimi se je že mnogo, mnogo let zbiralo naše ljudstvo v srčnih prošnjah za odvrtitev gotovih težav in se vračalo domov potešeno, polno zaupanja, da je bila njihova molitev uslišana pred Bogom po Marijini priprošnji. Naše ljudstvo ljubi božja pota. Pa naša božja pota tudi v mirnem času niso več varna; varna so pač pred granatami zunanjih sovražnikov, ali skrunijo, orečšajo jih domači sovražniki — klerikalci! Na naših božjih potih prirejajo klerikalci svoje politične shode in te najraje takrat, ko vedo, da pridejo številni romarji iz raznih krajev naše domovine. Takega skrunjenja so bila deležna božja pota na Šmarni gori, pri Sv. Joštu, na Brezjah, na Zaplazu itd. itd. Letos se zopet napoveduje shod na Limbarski gori in, da bo udeležba tem večja, izpremenil je vsled tega sam škof čas birmovanja v dekaniji Moravče. Tako je torej škof Jeglič izpremenil svetišča v politična — smetišča... Gospod škof Jeglič! naše verno ljudstvo Vam kliče: Roko, ki z umazano politiko onečašča naša svetišča, naša božja pota, to roko proč! Dajte Bogu, kar je božjega in pustite Bogu, kar je njegovega!

## Služkinje in klerikalci.

Iz ubožnejših kmetijskih domov in pa tam, kjer je Bog dal obilo deklet v rodbino, mora marsikojda dekle iti služiti v mesta in trge. Nekateri pridejo le, da se malo izvežbajo, druge pa morajo vse življenje posvetiti drugim kot posli.

V celoti se mora priznati, da pri nas s posli ravna lepo. Koliko je rodbin, kjer služkinje kar prirastejo. Pridne posle imajo povsod radi. Ne rečemo, da ni tudi surovih ali umazanih gospodinj. Vendar na splošno ni bilo po naših mestih pritožb, da so se dekleta pogubile kakor po Aleksandriji.

Služkinja ni delavka (dninarica), ona zlasti ni kakor tovarniška delavka, ki pride, stori svojo dolžnost pa gre. Služkinja je del družine, ki ves dan dela tako kakor gospodar in gospodinja. Njej je odprta hiša. Ona je pri hiši, kadar je malo in kadar je mnogo dela.

Kjer je sladkor, tam so gotovo tudi muhe. Kjer je hlev, tam so obadi. Kjer so samske ženske, tam ni daleč duhovnik, in sicer večidel mlajši duhovnik. Dekle iščejo zabave in raztresenja. Pri tem jim pride nasproti duhoven, jih vabi v cerkev, v društvo, k gledališki predstavi. Od nekdanj so se po mestih dekleta oklepale lepših, mlajših duhovnikov in jim nosile denar.

Letos so klerikalci v Ljubljani skup spravili uboge služkinje in jim napolnili glave: Ve ste bolj pametne nego gospodinje, kajti ve kupujete na trgu, Vam bi gospodinja morala čistiti čevlje, ker ve več delate kot one. — Tako so jim govorili kaplani in uboge stvarce so bile kar zmešane. Povsod so doma začele prepire z gospodinjami. Kjer so hile prej dekleta skozi leta zadovoljne, čez noč so rekle, da se jih preveč zaničuje, zahtevale so osemurni delavnik, vsaki drugi dan popoldne prosto in druge take neizvedljive narosti. Ker se jim je vse smečalo, so se še bolj stisnile skup. Rekle so,

da bodo šle le tje v službo, kamor bo duhoven dovolil. Pravi peklo je nastal v premnogi družinah.

Kaplani so ustanovili posredovalnico za delo. Le take dekletke z dežele hočejo priporočiti, kjer župnik potrди „katoliško“, t. j. klerikalno mišljenje. Dekle morajo tudi gledati, če gospodar hodi k maši, če se v petek posti, t. j. vršiti morajo špijonško službo za pape.

Obilo nesreče in zdražb so katoliški duhovniki zagrešili po mestih. Prepir je bil povsod. Uboge ženske so hodile vse zbegane. Mislilo se je, da je stvar najbolj naperjena zoper uradnike, ki so večidel demokrati. Uradnik ne more plačati, kar plača kak Pollak ali milijonar Remec.

Zdaj pa se je izkazalo, kaj hočejo. „Zidati hočemo“, pravijo svojim teličkam duhovni, „za Vas hočemo zidati dom za stara leta. A ne še danes, za zidanje je čas, treba pridno zbirati denar. Pridite, pridite, Ve verne ovce in prinesite nam za služek, pa ga pri nas za starost naložite.“

Komaj so blagoslovljeni gospodje to-le rekli, je polovica ovčic začela si mencati oči. Kaj? Denar? To pa ne, da bi rejenim gospodom še masti poskrbele. Dom za stara leta? Lepo, cerkvenega denarja je dosti, ki smo ga znosile, dajte ga in zidajte! Sicer pa, med starimi babami zaklenjene v kloster v večnem prepiru ne bi hotele živeti. In pol ovčic je odšlo. Zato pa druga polovica bolj pridno nosi. Vse nore za par fletnih kaplanov in pa za salezijance. Oskubili jih bodo do golega. Ob nedeljah imajo „zabavo“. Čaj skuhamo, sladkor prinese zdaj ena zdaj druga, po 10 do 20 kosčkov od doma (seveda gospodinji „zaplenjen“). V sredi pa sedi 90 kg težak dečko s kolarjem, pa jim izkazuje ljubezen — mladim zares, da kar mencajo, stare pa farba, da se jim kar oči vijejo.

Kmetje, ki imate hčere in sorodnice po mestih, pozor pred pijavkami!

## Dopisi.

**Iz Motnika.** Napredovanje Samostojne kmetijske stranke v naših krajih našemu č. g. Pavliču ne da spati. Ker so bili vsi njegovi dosednji napor, da bi zopet spravil kmete v svojo odvisnost, brezuspešni, se je pričel posluževati sedaj nove metode. Ko je bil zadnjič shod Marijine družbe, je strogo zaukazal vsem dekletom, da ne smejo občevati z nikomur, kdor je pristaš Samostojne stranke. Pristavil je še: „Ako Vas kdo teh pozdravi, ne odzdravite mu, ampak pogledajte raje v drugo stran.“ Torej nekako politično bojkotiranje. Seveda se č. g. Pavlič jako moti, ako misli, da nas bo s takim hujškanjem uničil. Začrtali smo si jasno svoje cilje in svoja pota in po teh bomo hodili, dokler ne izvojujemo popolne zmage. Mesto, da bi g. Pavlič učil svoje ovčice ljubezni do bližnjega, kakor je delal Kristus, pa poizkuša nasprotno ustvarjati med nami zdražbe in sovraštvo. Res, „krasen“ Kristusov namestnik.

**Babnopolje.** Vsi Babnopoljci se iskreno zahvaljujemo bratom Hrvatim za navdušeni pozdrav, ki so nam ga priredili na vse zgodaj zjutraj s svojo domačo tamburaško godbo in jim kličemo: Na svidenje!

## Gospodarstvo.

**g. Vinogradniki, pazite!** Po daljšem toplem vremenu je dne 5. t. m. izdatno deževalo. Ta dež je najbrže takrat že zrele, prve (spomladne) trose peronospore zanesel na spodnje trtne liste, to je na one, ki stoje najbližje pri tleh. Po preteku 14 do 18 dni, tedaj okoli 19. t. m. ali malo pozneje, boste našli na teh listih prve sledi peronospore. Ako takrat pade dež ali močna rosa, razvije gliva na spodnjih straneh listov v obliki belih lis nove, prve poletne trose, ki lahko okužijo vse zelene dele trt, ki do takrat niso še poškopljene. Zato priporočam, da naj pozneje do 18. m. a. j. svoje vinograde poškopljete z galico ali z Bosnapasto, ki jo dobite pri Slovenski kmetijski družbi v Ljubljani. Ne zamudite tega trenutka, zlasti ako se bo v tem času pripravljalo vreme za dež, drugače utrpite lahko veliko škodo. Prosim, da mi poročate, kdaj da ste opazili prve sledi peronospore (paleža) na trtah.

Nadzornik Skalický, Novo mesto.

**g. Carinska plačila.** Carina se mora plačevati v zlatem denarju in ker tega trgovci navadno nimajo na razpolago, plačujejo carino v papirnatem denarju, vrednost pa določa finančno ministrstvo. Do sedaj se je plačevalo za 100 zlatih dinarjev 560 kron, sedaj je pa finančni minister zvišal ta znesek kar za 43 odstotkov. Naravna posledica teg bo novo podraženje vsega blaga, ki pride iz

inozemstva — pa samo zato, ker so na vladi radikalci in klerikalci, ki uničujejo s slabo finančno in trgovsko politiko vrednost našega lastnega denarja.

**g. Promet med Čehoslovaško in Italijo.** Danes se sestane v Gradcu konferenca, na kateri se bo razpravljalo o ureditvi železniškega prometa med Čehoslovaško in Italijo preko Avstrije in Jugoslavije. Zastopana bo tudi južna železnica, menda tudi njeno ljubljansko ravnateljstvo.

**g. Kam gredo naša živila?** Kakor sami vsak dan čutimo, primanjkuje pri nas živil, posebno moke, ali pa vsaj cene vsak dan skačejo višje. Protić-Koroščeve vlada je pa v Beogradu ustanovila posebno zadrugo za izvoz naših živil v inozemstvo. Na Dunaju se že veselijo, da dobijo iz Jugoslavije dosti živil in celo v Švico se izvažajo naša živila. In vendar, ravno vlada je še pred kratkim upila, da ni in ni živil! Ona je to delala zato, da so mogli njeni privrženci lepo na tihem zbirati za njeno zadrugo živila, ki jih bodo sedaj lepo izvozili v Avstrijo in Švico, mi bomo pa — stradali. Tako je radikalno-klerikalno državno gospodarstvo!

**g. Promet s premogom v Čehoslovaški.** Čehoslovaška vlada pripravlja nov projekt za štedenje s premogom. Namera je, ustanoviti poseben državni premogovni svet, ki naj bi določal pogoje dobave in cene premoga, kontroliral izvoz premoga in predpisal glavne smeri trgovini z ogljem. Obenem se je stavil predlog, da se uvede taksa na produkcijo premoga do 30 % od brutto-proizvedene rude. Namen tega projekta je razen fiskalnega ta, da se uprava premogovnikov stavi pod državno kontrolo.

**g. Avstrija kupuje srebrne in zlate krone.** Avstrijska finančna uprava razglasa, da kupuje bivše avstro-ogrske srebrnike po 1 K za 20 avstrijskih kron, srebrnike po 2 K za 40 K, srebrnike po 5 K za 107 kron, srebrnike po 1 goldinar za 55 K, srebrnike po 2 goldinarja za 110 K, zlate po 10 K za 360 K, zlate po 20 K za 720 K in zlate po 100 K za 3600 K.

**g. Laneni sukanec za čipkarice.** Težko pričakovani sukanec razdeljujejo čipkarske šole vsem čipkaricam, katere imajo čas in v kolikor jih ne zadržuje poljsko delo. Sukanec na vretencih ni za čipke in škoduje le dobremu imenu naših čipk, ker postanejo čipke že po prvem pranju cunjaste.

## Politični pregled.

V Beogradu se trudi dr. Milenko Vesnić, da bi sestavil novo vlado in se pogaja v to svrhu s strankami. Beogradska poročila zatrjujejo, da je

**dr. Vesnić zadovoljen**

z dosedanjim tokom svojih pogajanj, natančnega se pa nič ne ve. Ta negotovost ne more trajati dolgo, v par dnevih se bo moralo videti, ali sestavi dr. Vesnić novo vlado ali ne.

Skraini čas bi pa že bil zato, ker sedanja vlada je naša nesreča, kar se vidi posebno iz njenega zadržanja

**v jadranskem vprašanju,**

ki bi stalo veliko ugodnejše za nas kakor stoji po krivdi gg. Protića in Korošca. Klerikalci vpijejo, češ, da je demokratična vlada odnehala v jadranskem vprašanju in da sedanja vlada ne more popraviti te napake. Naj le sedanja vlada vztraja na onem stališču, ki ga je zavzela demokratična vlada v svojem odgovoru na ultimatum zaveznikov in mi bomo zadovoljni z njo, ker vemo, da se več doseči ne da. Ampak Protić-Koroščeve vlada bi menda hotela priznati Reko Italiji, česar demokratična vlada nikakor ni hotela, ker je izrecno izjavila, da Italija preko Wilsonove črte niti koščeka zemlje ne sme dobiti na naš račun. Klerikalci naj vplivajo na vlado, v kateri imajo tri ministre, da se tudi ona postavi na to stališče — več ne zahtevamo. Ampak mi vemo, da je Protić za popuščanje, klerikalci pa plešejo kakor jim on žvižga, samo da ostanejo še nekaj časa na vladi in da se bo njim dobro godilo. Mi se bojimo škode in zato opozarjamo vedno na nevarnost, ki nam preti od sedanje vlade, klerikalci pa lahko dokažejo, da je naša bojazen neopravičena — saj imajo tri svoje ministre v vladi. Ampak ako res prodajo Reko Italijanom, naj se pripravijo tudi na posledice.

Zagrebski dnevnik „Domovina“ je priobčil te dni vest, da odstopi naša država

**Francozom Kotor,**

ki naj bi služil francoski mornarici kot oporišče v Jadranskem morju, Francija bi nas pa zato

podpirala v reškem vprašanju. Vlada je to vest dementirala, „Domovina“ pa pravi, da je njen pariški dopisnik vedno dobro poučen. Morda vest res ni resnična, morda pa tudi je, in za ta drugi slučaj moramo res izraziti naše začudenje, odkod prihaja naša vlada do tega, da izroča naše najboljše vojno pristanišče za pomorsko oporišče Franciji, četudi je ona naša zaveznica? Ako pričakuje Francija takih uslug od naše strani, bi se morala pri mirovni konferenci že malo bolj potegovati za nas in ne bi smela drveti za Italijo čez drn in strn, kakor je to delala do sedaj in dela še vedno. Za take zaveznike se mi prav lepo zahvaljujemo, od katerih nobenih koristi nimamo, mi pa bi njim morali delati najrazličnejše usluge. Se bo že videlo, ako je vest pariškega dopisnika zagrebške „Domovine“ resnična ali ne. Na vladine dementije pa ne damo veliko, posebno ne na dementije Protić-Koroščeve vlade.

Pozornost vsega sveta vzbujajo zadnje dni

**dogodki na slovanskem vzhodu,**

kjer se vršijo krvavi boji med Poljaki in Rusi. Imperializem gotovih varšavskih politikov ne pozna nobenih mej in ti bi radi izkoristili težak položaj, v katerem se nahaja Rusija, da bi pomaknili meje poljske države čez obširna, čisto ruska ozemlja — vse do Odesa! Pred temi imperialisti naj se skrijejo vsi drugi, ker toliko tuje zemlje niti največji evropski imperialisti niso zahtevali za sebe. Naravno je, da nastopa proti tem imperialističnim stremljenjem iz Varšave, ves ruski narod kot en mož, brez ozira na to, ali so boljševiki, ali njihovi nasprotniki. Rusko armado vodi sedaj generala Brusilov in Klembovski, ki sta vse prej kot boljševiki, ker nevarnost, ki žuga Rusiji od zapada, sili vsakega pravega Rusa k odporu. Morda bo ta nevarnost tudi vplivala na notranje politične razmere v Rusiji, da se te razmere uredijo in zavlada v državi prava demokracija, ki bo lahko služila kot vzor vsem drugim državam. Poljaki se pa podajajo s svojo avanturistično politiko proti Rusiji v nevarnosti, ki se jih trezni ljudje v Varšavi tudi zavedajo, pa ti so menda brez moči, da bi dali poljski politiki na vzhodu drugo smer. Obžalujemo odkritosrčno, da prevladujejo v Varšavi take imperialistične in neslovanske smeri, posebno ker je to tudi ovira za vsak razvoj mlade poljske republike, ki je že toliko prestala in je že skrajni čas, da pride do miru.

Volitve na Čehoslovaškem so končane in sedaj so težave pri sestavi nove čehoslovaške vlade, ker je parlament tako sestavljen, da nobena stranka in tudi nobena skupina sorodnih strank nima potrebne večine. Sestava vlade je poverjena socialnemu demokratu Tusarju, ki je pa do sedaj še ni mogel sestaviti, ker nemški socialni demokrati nočejo vstopiti v vlado, narodni demokrati pa tudi ne. Klerikalci, ki so slaba stranka, bi bili pripravljene vstopiti v vlado, četudi bi dobili samo kako ministrstvo manjše važnosti (n. pr. za pošto in brzojav), češki socialisti (nekdanji narodni socialisti) zahtevajo pa za sebe na vsak način ministrstvo za narodno brambo (vojno ministrstvo), ker nočejo, da bi se vojaštvo zlorabljalo v strankarske svrhe. Res, ni lahka naloga, ki jo je prevzel Tusar, ampak navzlic vsem težavam, ki jih ima čehoslovaška republika kot država, v kateri živi več različnih narodov, smo prepričani, da bo prej sestavljena vlada v Pragi kot v Beogradu, ker enega Čehoslovaka nimajo, kar imamo mi: takih ljudi, kot so Protić, Korošec, Laginja in tem podobni. Zato Čehoslovaki navzlic vsem težavam napredujejo, medtem ko mi stojimo na mestu kot prikovan in se ne premaknemo naprej.

Reda še vedno nikjer ni, posledice vojne se še vedno čutijo povsod in

**tudi Francozi imajo svoje sitnosti,**

ki se izražajo v štrajkih in sploh v revolucionarnem gibanju delavstva. V Franciji imajo sedaj razen več drugih štrajkov tudi železničarski štrajk, s katerim se mučijo na vse mogoče načine, kakor smo se pred nedolгим časom mučili tudi mi. Tudi na novem francoskem ozemlju, ki ga je Nemčija morala odstopiti Franciji, v Lotaringiji, se pojavlja — kakor javljajo iz Strassburga — revolucionarno gibanje med tamošnjim industrijskim delavstvom. Seveda je vse to posledica vojne in z njo združene draginje, ker pet let se je pridno in vneto uničevalo, sedaj pa, ko bi se moralo zopet delati, se ljudem delati ne ljubi.

## Razširjajte Domovino!

## Zdravnikov na deželo!

### III.

S kakimi sredstvi naj torej dežela skuša pritegniti zdravnike nase?

Ganiti se morajo *okraji in občine*. Mi žalibog nimamo „velikih občin“ po 5000 do 8000 ljudi, ampak le majhne selske občine, ki mnogokrat ne štejejo preko 200 oseb ali celo manj. Te velike občine bi morale skupaj vzeti stvar v roke, da si privabijo zdravnika. Dokler teh ni, morajo delati po ena ali več močnejših občin skupaj, na Štajerskem okrajni zastopi, seveda bi tudi od zdravstvenega okraja kaj pričakovali. Občina, ki hoče zdravnika, mu mora nuditi ugodnosti:

1. *Stanovanje*. Nato da zdravnik mnogo in še več njegova boljša polovica. Duhovščini je kmet cele graščine zgradil. Če pa se hoče danes kje naseliti zdravnik, še kmečke sobice ne dobi! Celo naš učitelj si je izbojeval krov v šolskem poslopju. V občinskih domih mora biti čisto prirejeno stanovanje za zdravnika! Tam bi bilo tudi nekaj orodja za zdravnika, nekaj lekarne za silo ali vsaj oprava zanj.

2. Treba mu nekaj *stalnega dohodka* zagotoviti. Nekaj plače in morda drugih ugodnosti. Brez tega nobenega ne bo ven na nepreizkušena tla. Če se organizirajo bolniške blagajne, je stvar malo olajšana. Nekaj dobi kot šolski zdravnik.

3. Treba dati *mlade domačine* študirat, treba jim dati *štipendijo* z obvezo, da morajo po *zadoblenem doktoratu* in potrebnih pripravljanih praksi priti za *golovo dobo službovat* v ta in ta okoliš. V obeh zadevah (glede plače in štipendij) bosta okraj in država najbrž dostopna, da kaj prispevata.

Le širimo povsod zmisel za narodno zdravje. Zdravje je draga stvar, a zanj ni nobena žrtev odveč. Ako se bo naš kmet navadil dovoliti in plačati doklade za narodno zdravje, bode kmalu tudi na deželi dovolj vabljivega za zdravnika, da se tam stalno naseli.

## Novosti.

n. *Širokoustni d' Annunzio*. D' Annunzio je izjavil zastopniku lista „Echo de Paris“, da rajši požene v zrak mostove, kolodvor, mesto in samega sebe, kakor bi popustil Reko.

n. *Begunci pozor!* Glasom naredbe generalnega civilnega komisarja v Trstu z dne 17. aprila t. l., ki je bila pred kratkim objavljena tudi v naših listih, je beguncem vrnitev v večji del Primorske svobodna. Le v one občine, oziroma vasi, ki so bile po vojski popolnoma ali večinoma porušene in ki so v omenjeni naredbi našteje, je povratak dovoljen le s privoljenjem pristojnih civilnih komisarjev. Po tej naredbi imajo oni begunci, ki so do sedaj uživali begunsko podporo in ki se do 17. t. m. vrnejo v svoj domači kraj, pravico do nadaljnje 60dnevne begunske podpore. Kakor se čuje, bodo italijanske oblasti dovoljevale brezplačno vožnjo po železnicah onim beguncem, ki se vračajo v kraje, v katere je vrnitev svobodna, tudi le do dne 17. t. m. Z ozirom na to naredbo, s katero se dovoljuje velikemu številu beguncem svobodna vrnitev v njihov domači kraj, odpade vsak povod za nadaljno podpiranje teh vojnih begunccev od strani naše države. Zato se bode vsem beguncem, ki so pred svojim begom stalno prebivali v krajih, v katere je vrnitev svobodna, ustavila begunska podpora, ne glede na to, ali se vrnejo ali ostanejo tu. Ker je pa do dne 17. t. m. le premalo časa, da bi se mogli vsi prizadeti begunci vrniti ali si kako drugače zagotoviti svojo eksistenco, se bodo v Sloveniji izplačevale podpore tem beguncem še do dne 20. junija t. l., *beguncem-dijakom* pa še do konca šolskega leta. Beguncem iz onih krajev pa, v katere je povratak dovoljen le s privoljenjem pristojnih okupacijskih oblasti, se bodo izplačevale begunske podpore morda še nekaj dalje časa, ako bodo za to potrebni krediti ustavno dovoljeni. Vendar je v interesu tudi teh begunccev samih, da se kmalu vrnejo v svoje domače kraje, ali pa da si kako drugače zagotovijo življenjske predpogoje. — Urad za zaščito begunccev.

n. *Slepci-invalidi* se opozarjajo, da je Zveza jugoslovanskih žena in deklet v Ameriki darovala za slovenske vojne slepce 350 dolarjev. Po naročilu vrlih darovalk je razdeliti omenjeno vsoto v prvi vrsti med najsiromašnejše oženjene slepce. Vsak slepec-vojak, ki bi bil rad deležen tega darila, naj se pisмено zgleda do 15. majnika v zavodu za slepce, Stara pot 3, v Ljubljani. Amerikanske žene in dekleta naj bi našle mnogo posnemovalcev in posnemalk tudi v širni domovini.

n. *Pomoč pogorelcem!* Dne 2. maja t. l. vpepelil je strašen požar skoro polovico vasi Dolenja Brezovica pri St. Jerneju. Uničil je petim gospodarjem 21 gospodarskih poslopij z vsemi nepremičninami. Zgorelo je 10 svinj, večina obleke, ves živež, vse poljsko orodje, seno, vino itd. Kot se je dognalo, znaša škoda nad 1 milijon kron. Da se tem nesrečnejšem vsaj nekoliko odpomore, obrača se podpisani pomožni odbor na širno slovensko javnost s prošnjo, da po svojih močeh daruje za te siromake. Vsaka malenkost je dobrodošla. Kdor hitro da, dvakrat da. Darove je pošiljati naravnost na „Pomožni odbor za pogorce na Dol. Brezovici“, v St. Jerneju, Dolenjsko.

n. *Prepozno*. V Budimpešti so se vršile te dni velike demonstracije proti podpisu mirovne pogodbe, ki predstavlja nekako smrtno obsodbo za poprej tako mogočno Ogrsko. Časopisi, kakor tudi posebni letaki, so pozivljali občinstvo, naj nikar ne razobeša nobenih črnih žalnih zastav, ampak se raje okraši z zelenim listjem v znamenje upanja v lepšo bodočnost. Malo prepozno je prišlo to iztrevljenje.

n. *Samomor voditelja upora v Subotici*. V petek dopoldne je v zaporu se nahajajoči komunistični agitator Josip Velič skočil iz tretjega nadstropja na dvorišče in obležal na mestu mrtev. Velič je bil zagrižen madžaron in eden voditeljev zadnjega madžaronskega upora v Subotici, ki se je tako krvavo ponesrečil.

n. *Kočevarji* so poslali pretekli teden v Ljubljano pod vodstvom kočevskega župana Loya posebno odposlanstvo k vladi, ki je izrazila deželniemu predsedniku imenom nemškega kočevskega prebivalstva čustva neomajne zvestobe in vdanoosti napram dinastiji Karagjorgjevičev in naši kraljevini in prosilo, da bi se upoštevale kulturne in narodne zahteve kočevskega prebivalstva. Kočevski nemškutarji gotovo niso nikdar sanjali, da se bodo morali kdaj podati na tako težko pot.

n. *Uradne ure pri delegaciji finančnega ministrstva* v Ljubljani so od 10. t. m. dalje od 8 do 12. ure dopoldne in od 15. do 18. ure popoldne. Ob sobotah popoldne se ne uraduje.

n. *Krvav spopad med karabinerji in arditi*. V četrtek je prišlo med 130 karabinerji, ki so se vračali z Reke v Italijo, na meji med Reko in Kantrido do krvavega spopada z d' Annunzijevimi vojaki. Na obeh straneh so se posluževali ročnih granat in pušk. Tekom boja je bilo več oseb ubitih in ranjenih. Končno so d' Annunzijeve junaki pobegnili na hribe.

n. *1413 štrajkov* je bilo tekom lanskega leta na Angleškem. Udeležilo se jih je skupno 2.580.000 oseb. Vsega skupaj se ni delalo 34½ milijona delovnih dni.

n. *Ameriški zrakoplovci* bodo imeli od 20. do 30. t. m. kongres, na katerem bodo razpravljali o svojih stanovskih vprašanjih.

n. *Komunistični shodi v Franciji* prepovedani. Francoska vlada je v vsej Franciji prepovedala komunistične shode.

n. *Krvav prvi maj v Šleziji*. Poljaki so v plebiscitnem ozemlju v Šleziji praznovali prvi maj kljub prepovedi obhodov s strani ententne komisije. Ker so jih pričeli Nemci izzivati, je prišlo do krvavih spopadov in tudi do streljanja. Več oseb je bilo pri tem ubitih in mnogo težko in lahko ranjenih. Vsled teh dogodkov je ententa sklenila, da se bo vršilo ljudsko glasovanje, ki bi se imelo vršiti že ta mesec, šele julija.

n. *Velik rop na Zaplani*. Pred kratkim so roparji vlomili v gostilno Ivana Meseca v Zaplani. V spalni sobi je zgrabil ropar gospodarja z eno roko za vrat, z drugo pa mu je na prsi nastavil samokres in zahteval, da mu izroči ves svoj denar. Ko je pričela napadenčeva žena klicati na pomoč, je pričel eden roparjev daviti tudi njo. Oba Mesecova sta lahko poškodovana. K sreči se roparjem ni posrečilo dobiti drugega, kakor eno zimsko suknjo, ker so zasulito nevarnost in še pravočasno pobegnili.

n. *Znani danski zvezdoslovec Geelmuyden* se je v bližini Kristijanije na Norveškem na nekem izletu s smučmi smrtno ponesrečil. V znanstvenem svetu je bil poznan zlasti vsled svojih razprav o polarni luči.

n. *Velika danska municijska tvornica Meerwerk* je v petek iz neznanih vzrokov popolnoma pogorela. Škoda znaša nad milijon frankov. Kako je nastal požar, ni mogoče dognati.

n. *Vlom*. V trgovino Antona Oblaka v Ljubljani je bil pred par dnevi izvršen vlom. Neznani storilci so vdrli skozi glavna vrata skladišča in odnesli 41 parov novih damskih čevljev v vrednosti 24.000 K.

n. *14 ruskih parnikov* z ruskimi begunci iz južne Rusije na krovu se je po poročilih časo-

pisov pretekli teden potopilo v Črnem morju. Ladje so bile na potu v Malo Azijo, a jih je zalotil strašen vihar, tekem katerega so se vse potopile. Kakor znano, je Črno morje eno najbolj nevarnih na svetu.

n. *Aretirani novoizvoljeni madžarski poslanec češke republike*. Na ukaz vojaškega državnega pravdnika v Bratislavi je policija aretirala novoizvoljenega madžarskega poslanca čehoslovaške republike Toblerja. Obtožen je veleizdaje.

n. *840 vojnih ladij*, med njimi 16 drednotov, bodo imele koncem junija Združene države. To število je trikrat večje od onega v dobi vojne napovedi Nemčiji. Amerika postane s tem druga najmočnejša država na morju.

n. *Za 150.000 lir* je pred par dnevi ogoljufal podružnico Ljubljanske kreditne banke v Splitu italijanski podanik Napoleon Pogliare, ki je z denarjem takoj pobegnil v Italijo. Goljufija je bila izvršena s pomočjo ponarejenega čeka.

n. *Silno neurje* je razsajalo pretekli teden več dni na Hrvatskem. Vihar je napravil mnogo škode zlasti po sadnem drevju in na telefonskem materialu.

n. *Iznajdljivi tihotapci*. Tihotapcem je, kakor znano, jako težko priti na sled, ker se znajo izgoniti vsaki prepovedi. Ker je sedaj uvoz luksurijsnih stvari prepovedan, so si izmislili originalen način, kako bi kljub temu prišli do teh prepovedanih sadov. Te dni je bilo pripeljanih iz Italije v Split nekaj ženskih klobukov. Ker je bilo vsled prepovedi izkrcaje tega blaga prepovedano, so si dame pomagale na ta način, da so poslale na ladjo svoje prijateljice brez klobukov, ki so se potem vrstile z novimi klobuki na glavi v mesto.

n. *Brigantovo maščevanje*. Vdova Marija Babičeva na Porečini je dala aretirati-nekega Mateja Vinzana, ker ji je ukradel nekaj ovac. Matej je brat Rudolfa Vinzana, glavnega pomagača slovitega italijanskega brigantskega poglavarja Lizzarda. Rudolf je takoj sklenil, da se maščuje za brata. Zato je vdrl ponoči v hišo Marije Babičeve, jo pograbil in zadavil vpricho njene osemletne hčerke, ter nato pobegnil. Orožnikom se dosedaj še ni posrečilo, izslediti razbojnika.

n. *Zrtev granate*. V Ločniku pri Gorici se je vsled neprevidnega ravnanja lastnika razpočila ročna granata, ki je strašno razmesarila 21 letnega Brajdeta iz Moše. Nesrečnej je bil raztrgan na drobne kosce.

n. *Strele* je udarila dne 4. t. m. popoldne v poslopje nekega vinogradnika v Liscach na Štajerskem in popolnoma vpepelila leseno hišo. Tudi v smeri proti Velenju in Ponikvi je na več krajih tresčilo in je bilo opazati tudi ogenj.

n. *Kako je v Budimpešti*. Pred par dnevi je prejel neki Celjan od svojih sorodnikov v Budimpešti pismo, v katerem se bridko pritožujejo nad tamošnjimi razmerami. Plačevati morajo za 1 kg moke 40 K, kilogram masti 200 K, kilogram krompirja 12 K, liter mleka 20 K, par čevljev 800 K. Pismo pravi, da se dobro godi na Ogrskem samo — židom. Kaj, ko bi poizkusili v Budimpešti enkrat vsaj za nekaj časa tisti naši zabavljaci, ki ne najdejo na Jugoslaviji niti enega dobrega lasu.

## Razno.

r. *Iz anekdot o učenjakih*. Slavnega pravnika na heidelberškem vseučilišču K. S. Zacharija je prišlo nekoč več gospa prosit prispevkov za revne šolarice, a jim je presneto izpodletelo. Učenjak si je zapel svoje žepe ter jih osorno odslovil: „Ne dam nič!“ — „Gospod, pomislite vendar, da nabiramo prispevke za revne šolarice...“ je odgovorila ena izmed gospa, in da bi svojo prošnjo bolj podprla, je pristavila: „Tudi vaš sin nam je podaril znaten znesek...“ — „Tudi on! No, on lahko razsiplje“, je povzel profesor, „ker ve, da ga čaka velika dedščina po očetu, dočim nisem jaz podedoval po starših niti ficka.“

r. *Zalostne razmere v bankrotni Avstriji*. Avstrijska republika šteje 400.000 uradnikov ter 6 milijonov prebivalcev, torej pride na vsakih 15 prebivalcev en uradnik. Če k temu pristejemo še družine uradnikov, dobimo lepo število najmanj milijon podanikov uradniškega stanu, torej približno 17% vsega prebivalstva. Pri tem je posebno zanimivo to, da večina te uradniške armade odpade na Dunaj, ki ima kar tri vlade: komunalno, deželno in državno. Zanimivo je tudi, da ima avstrijska republika danes več sodnih nameščen- cev kot zločincev.

r. *Turška anekdota o modrem sodniku*. Turški ribiči so bili na lovu. Ko so se vračali domov, je eden izmed njih opazil, da mu je nekdo izmed njih ukradel mrežo. Nihče ni hotel priznati tatvine.

Tedaj je sodnik dal vsakemu eno granatno vejico na dom. Vejice so bile vse enake velikosti in sodnik je pripomnil, da bo zrastle ona, katero ima tat. Naslednji dan so zopet prišli vsi s svojimi vejicami, a glej, sodnik je precej proglasil najmlajšega ribiča za tatar. Tat je priznal dejanje. Izdala ga je prirezana vejica, ki jo je prirezal, meneč, da bo zrastle.

**r. Dragocena zlata polja v Rusiji.** Soglasno s poročilom nekega moskovskega lista ste bili razkriti izza časa, ko se je ruska sovjetska vlada zopet polastila Urala, dve dragoceni zlati polji. Eno polje leži baje trideset milj severno od najbolj severnega rova jekaterinoburškega rudarskega okraja. Sovjetski inženjerji so sporočili, da bo mogoče povečati pridelek zlata v Rusiji za celih 60 %, kakor hitro bodo na razpolago potrebni stroji. Gospod Reiche, nemški inženjer v sovjetski službi, je baje potrdil to sporočilo, potem ko je osebno inšpiciral ta polja.

**r. Zakaj so Amerikanke debele?** Sloves Amerikank, da so vitke, pojenjuje. Dandanes ženske v Ameriki niso več vitke, pač pa bodo kmalu slovele vsled svoje debelosti. Med damami višjih štiristo v Newyorku jih je mnogo, med njimi tudi iz Vanderbiltove in Astorjeve rodbine, ki se morajo pri obedu omejevati na najpotrebnejšo hrano, da se preveč ne odebele. Druge pa zopet ne poznajo nobene meje in zato postajajo od dne do dne debelejše. Kaj je krivo temu? Newyorški list „American“ je mnenja, da jedo Amerikanke preveč sladkih stvari. To se jim je že večkrat z vso pravico očitalo, in številke, ki jih prinaša omenjeni list iz uradne statistike, dokazujejo, da so ti očitki popolnoma upravičeni. Na posameznika je prišlo v ameriških Združenih državah leta 1872. 40 funtov sladkorja, leta 1884. 50, leta 1891. 60, leta 1894. 73, leta 1897. 78 in pred vojno 800 funtov. Na Angleškem se povprečno porabi sicer ravno toliko, če ne še več sladkorja. Med tem pa, ko je na Angleškem poraba sladkorja vedno enakomerna, narašča neprestano v Združenih državah. Temu so zlasti krive ženske, ki jedo sladkor v obliki slaščic v ogromnih množinah. Leta 1899. so izdelali v Združenih državah raznih sladkarij za 60 milijonov dolarjev. Deset let pozneje pa je narastla produkcija slaščic na 135 milijonov dolarjev. In tedaj je izdelovanje slaščic še bolj narastlo in v Ameriki igrajo sedaj pri ženskah slaščice enako vlogo kot druga živila. Da postajajo Amerikanke vedno debelejše, je tudi razvidno iz insekratnih delov v ameriških listih, v katerih se v ogromnem obsegu priporočajo razna sredstva proti bedelosti.

## Za smeh in kratek čas.

Pri glavarstvu.

Okrožni glavar: „Gospod komisar, prosim, dajte mi zapisnik o pasji steklini.“

„Komisar: „Pasja steklina? To ima gospod koncrist. Jaz imam samo kugo na gobcu in na parkljih.“

Pri brivcu.

Gospod k brivcu: „Kaj vidim? Vi pljujete na milo in mažete potem mene po obrazu.“

Brivec: „To delam samo pri boljših ljudeh. Pri navadnih pljujem kar naravnost v obraz.“

NE IZDAJMO PRIMORJA!  
ZBIRAJTE ZA „JUGOSLOVANSKO  
MATICO!“

## Zadnje vesti.

**Rim, 9. maja.** (Izv. por. „Domovine“.) Italijanski minister za zunanje stvari Scialoja je odpotoval v petek v Palanzo ob Lago Maggiore, da se temkaj sestane z zastopniki jugoslovanske delegacije. Italijanski časopisi stavljajo velike nade na direktna pogajanja z Jugoslovani.

**Kopenhagen, 9. maja.** (Izv. por. „Domovine“.) Angleški listi opozarjajo na dejstvo, da so pri spele v zadnjem času na Finsko velike množine orožja in vojnega materiala za Finsko in sklepajo iz tega, da se pripravlja vzporedno s poljsko ofenzivo proti Rusom tudi Finska.

**Varšava, 9. maja.** (Izv. por. „Domovine“.) Ukrajinska sovjetska vlada je pobegnila iz Kijeva v Harkov, nato pa se zopet vrnila v Kijev. Ukrajinski ljudski komisar za vojno Ratkovsky, ki se nahaja v Moskvi, vodi sporazumno z moskovsko vlado vojaške operacije proti Poljski na vzhodu in jugovzhodu. Njegove čete se nahajajo na črti Sumin-Poltava, dočim so čete moskovske vlade na potu proti črti Kursk-Sumin. Moskovske čete so sestavljene iz delavskih armad. Iz Kijeva beži prebivalstvo v divjem begu, čeprav opozarja vlada v Moskvi, da ni nevarnosti. Boljševiški glavni stan se nahaja v Kijevu, ki je močno utrjen. Trockij je izdal proglas, v katerem pravi, da se Poljakom nikdar ne bo posrečilo zavzeti Kijeva, kakor Denikin tudi ni mogel zasesti Moskve.

**LASTNIK „JUGOSLOVANSKE TISKARNE“ JE „KATOLISKO TISKOVNO DRUŠTVO“, ČIGAR ČLAN NE SME IN NE MORE BITI NIHČE DRUGI KOT KATOLIŠKI DUHOVNIK. VSA OBREKOVANJA, NATOLCEVANJA, LAZI IN GRDOBIJE, KI PRIHAJAJO PO „SLOVENCU“, „VEČERNEM LISTU“, „DOMOLJUBU“ IN DRUGIH KATOLIŠKIH TISKOVINAH IZ JUGOSLOVANSKE TISKARNE, PRIHAJAJO IZ UST PRECASTITE DUHOVŠČINE.**

## Izpred sodišča.

**ROSTOHARJEV PROCES PROTI UHLIRU.  
INŽ. UHLIR OBSOJEN.**

Včeraj dopoldne se je končal pred ljubljanskim okrajnim sodiščem skoro leto dni trajajoči proces, čigar postanek sega v dobo našega narodnega prevrata, ko se je vse, kar je mislilo pošteno, postavilo v službo ustvarjajoče se domovine, hoteč ji pridobiti čim več dobrin razpadle obsovažene monarhije, dočim so na drugi strani razni sebičnejši gledali predvsem na to, da se okoristijo na račun domovine. Zmešnjava je bila, kakor znano, splošna; delalo, pa tudi kradlo se je vse prekinjek.

V onih usodepolnih dnevih, ko so v službi takratne Narodne vlade smatrajoči se civilni, predvsem pa vojaški funkcionarji, bili navezani popolnoma na samolastno postopanje, ki je stalo zlasti pod vtisom prejšnjim avstrijskim mogotcem skrajno sovražnega javnega mnenja, je bivši avstrijski lajtnant, vseučiliški profesor g. dr. Mihajlo Rostohar, v noči od 1. na 2. novembra izvršil pregled iz Trsta došlega poštnega vlaka. Iz raznih poročil je namreč domneval, da je v dotičnem vlaku 25 milijonov ljubljanske podružnične avstrij-

skega kreditnega zavoda, ki se nameravajo spraviti v Nemško Avstrijo. Zato je, oborožen s samokresom, stopil v ambulančni voz in odredil takojšnjo preiskavo, ki pa ni imela zaželenega uspeha. Zaplenjena je bila pač neka denarna vreča, toda v njej so bile namesto denarja trgovske knjige.

Kmalu po teh dogodkih je inženir g. Hugon Uhlir, češkoslovaški državljani in istotako bivši avstrijski oficir, pričel v javnih lokalih napram uglednim osebam govoriti o izginolih milijonih, namigujoč pri tem na dr. Rostoharja, ki je nato vložil proti inž. Uhliru tožbo. Slednji je nato stopil dokaz resnice. Svojo trditev glede milijonov je sicer kmalu umaknil, pač pa je dolžil tožitelja dr. Rostoharja, da si je prilastil več eraričnega perila. Tudi je vložil potem svojega zagovornika pripravljalni spis o zaplembi več denarnih pisem v znesku okoli 140.000 kron.

Proces je, kakor že povedano, trajal skoro eno leto. Vmes je poseglo tudi vojaško sodišče. Zaslišanih je bila cela vrsta prič, tako civilnih kakor tudi vojaških, med drugim tudi glavna priča, bivši avstrijski poštni oficir in denarni kartist v ambulančnem vozu, kjer so bila zaplenjena dotična denarna pisma, sedanji češkoslovaški poštni nadoficir v Bratislavi, Adolf Hellmann. Ta je podal opis preizkave, ki jo je izvršil dr. Rostohar v imenovanem poštnem vozu, zlasti smešni prizor o zaplembi vreče, v kateri je bilo mišljeno, da so bili domnevani nemški milijoni, a so bile žalibog le trgovske knjige. Oba vojaka, ki sta odnesla v nahrbtniku iz pivovarne Union vojaško perilo — po zatrjevanju inž. Uhlira za dr. Rostoharja — sta sicer priznala, da sta perilo res ukradla, vendar pa ne za tožitelja.

Dokaz resnice se je obtožencu inž. Uhliru torej popolnoma ponesrečil. Včeraj dopoldne je sodišče proglasilo razsodbo, po kateri se obtoženec inženir Uhlir glede očitavanja tatvine perila s strani dr. Rostoharja obsodi na 5.000 kron denarne globe ali teden dni zapora, oprosti se pa obtožitve glede 25 milijonov, ker s strani tožitelja tožba ni bila vložena pravočasno, oziroma je toženec svojo trditev sam umaknil. Oprosti se dalje tudi očitka glede tatvine denarnih pisem v znesku 140.000 kron, ker je to ovadbo podpisal njegov zagovornik, ne pa on sam.

Naročajte

**Ljubljanski Zvon**

najboljši in najstarejši slovenski leposlovni list.

Izhaja vsak mesec na 64 straneh ter velja za vse leto 70 K, za pol leta 35 K.

Naročnina se pošilja na „Tiskovno zadrugo“ v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

**MASTIN**

Živino redilni prašek, primečaj krmil. Prebavi vsako krmo do zadnjega, da se je nič ne izgubi. Dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gošpo darjev hvalijo Mastin. Ako se pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem naj se naroči po poštni dopisnici v izdelovalnici Mastina.

**lekarna Trnkóczy v Ljubljani**

5 zavojev (paketov) Mastina za 20-50 K poštne prosto na dom.

**GARJE,**

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živali mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo po pošti K 10-50 poštne prosto.

## LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavica in rezerva okrog **K 50,000.000.—**  
Telefon št. 251.

Sprejema  
vloge na knjižice in tekoči račun  
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,  
= valut in dovoljuje vsakovrsne kredite. =  
Brzjavni naslov: „Banka“.

Delniška glavica  
**K 30,000.000**

## Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerva: okrog  
**K 10,000.000**

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metković, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in ziro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: **Jadranska.**

Telefon št. 257.